

[Jørgen Otsen.]

ud med et meget betydeligt Tilskud fra Staten til Skolens Opførelse og til Sikring af dens fremtidige Drift. Denne Skole, som Haandværkerstanden i Nordslesvig venter sig meget af, og som under den rette Mands Ledelse vil kunne faa en enestaaende Betydning for Haandværkerstandens Trivsel og Fremgang i Grænselandet, har længe været tiltrængt. Det er glædeligt, at den er paabegyndt, og den kan formentlig allerede staa færdig og tages i Brug i indeværende Efteraar. Takket være Sønderborg Bys Velvilje over for denne Sag faar Skolen en smuk Beliggenhed, og takket være Bidrag fra alle Sider, fra Haandværkernes egne Rækker, fra store Handels- og Industriorganisationer og fra enkelte Mænd, faar Skolen et Format og en Kapacitet, som jeg haaber, Haandværkets Folk vil gøre sig Umage for at udnytte til det yderste. Med denne Skole faar Haandværkets Udøvere, baade de unge, der engang skal nedsætte sig som selvstændige Mestre, men ogsaa de allerede eksisterende Mestre et Hjælpemiddel baade i Teori og i Praksis, som vil virke fremmende og kan hjælpe Standen frem til at blive dygtige og agtværdige Haandværkere og dermed ogsaa uafhængige og bærende Kræfter i Samfundet, saaledes som Haandværkerne altid har været det og bør vedblive at være det.

For de sønderjyske handlendes Vedkommende vil jeg gerne tilføje, at den økonomiske Svækkelse, som Landbrugets Kriserordninger har paaført dem, har bevirket saa store Tab, at de er mindre modstandsdygtige end nogen Sinde over for de skattemæssigt favoriserede Brugsforeninger og kooperative Foretagender. Disse breder sig over Landsdelen og undergraver den selvstændige uafhængige Købmands Eksistensmuligheder saavel i Byerne som paa Landet. Det kan ikke være rigtigt og i Samfundets Interesse, at der paa denne Maade lægges de handlende næsten uovervindelige Vanskeligheder i Vejen, hvor de under normale Forhold meget vel var i Stand til at hævde sig i Konkurrencen. Som Forholdene er nu, er al den Fremtidsudsig, som f. Eks. en Handelsmedhjælper i Kolonialbranchen har, den, at han, hvis han er heldig, kan opnaa at blive Brugsforeningsuddeler. At begynde selvstændig Købmandshandel bliver stadig vanskeligere. De smaahandlendes Kaar er alt andet end misundelsesværdige. Selv om det er forholdsvis faa Laantagere blandt de handlende, som berøres af nærværende Lovforslag, saa vil de Lempelser, som der her er Tale om, derfor være nødvendige langt frem

i Tiden. Medens Landbrugets Udøvere er blevet støttet ved de desværre saa paakrævede Hjælpeforanstaltninger gennem Aarene, hvad der skal lyde en Tak for, er der i Grunden kun i ringe Omfang gjort noget for at hjælpe alle de Erhverv, som ifølge Sagens Natur har været med til at bære en stor Del af Landbrugets Tab.

Under Behandlingen i dette høje Ting af Lovforslaget om Inddæmningsarbejderne ved Kalvebodstrand udtalte det ærede 11te tingvalgte Medlem (M. C. Jensen), at Fiskernes Kaar i den paagældende Egn var ringere end de arbejdsløses. Jeg tror, at det samme i lige saa høj Grad gælder Kystfiskerne i Nordslesvig; noget større søgaaende Fiskerierhverv har vi jo ikke. Fiskerne har ogsaa deres Vanskeligheder fra Naturens Side. I vore Farvande paa Østkysten har der i en lang Aarrække været Tangsyge, som i høj Grad har paavirket Fiskebestanden. Ogsaa for denne Kategori af Laantagere er Lempelserne selvsagt af stor Betydning.

For saavel Haandværkere og handlende som Fiskere, ja, for hele Erhvervslivet i øvrigt, gælder det imidlertid, at en Bedring af Landbrugets Kaar automatisk vil betyde en Bedring af alle øvrige Erhvervs Vilkaar. At vi i Nordslesvig har en stor Arbejdsløshed er velkendt. Ogsaa den vil der blive raadet Bod paa ved en Ændring af Landbrugets Kaar. Flugten af Arbejdskraft fra Landet til Byerne maa bringes til Ophør. Det er urimeligt, at den Arbejdskraft, som Landbruget har Brug for, baade den mandlige og den kvindelige, skal være næsten uopnaaelig. Sæt Landbruget paa lige Fod med andre Erhverv, saa det kan betale en rimelig Løn; saa løser dette Problem sig af sig selv i samme Grad, som Arbejdsløsheden vil aftage.

At der nu tages fat paa Dæmningen til Rømhø, hvorved ca. en Fjerdedel af Landsdelens arbejdsløse kan faa lønnende Arbejde i en Aarrække, vil jeg udtale min Glæde over. Dette Projekt har været imødeset med Forventning blandt de arbejdsløses store Skarer. Men der bliver stadig Problemer tilbage at løse, og jeg vil indtrængende henstille til den høje Regering, at den tager de sønderjyske Erhvervsforhold i deres Helhed op til en nøje og grundig Prøvelse og hurtigst muligt skrider til den Ordning, som er bydende nødvendig, dersom Landsdelen dernede skal kunne komme paa lige Fod med det øvrige Land og gaa en lykkelig Fremtid i Møde.

At man under Behandlingen af Lovforslaget i det andet høje Ting ikke har kunnet opnaa nogen Indrømmelse med Hensigt paa Ønsket om at give Bemyndigelse